

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 28.10.2005
COM(2005) 533 τελικό

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

16η ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ 2004

{SEC(2005)1348}

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	Εισαγωγή.....	3
2.	Ανάλυση της εκτέλεσης το 2004.....	3
3.	Συνοχη και Συντονισμος	8
4.	Αξιολογησεις.....	10
5.	Ελεγχοι	10
6.	Επιτροπές που επικουρουν την επιτροπη	12

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

16η ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ 2004

Η παρούσα έκθεση υποβάλλεται σύμφωνα με το άρθρο 45 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 περί γενικών διατάξεων για τα διαρθρωτικά ταμεία. Η παρούσα 16^η ετήσια έκθεση καλύπτει τις δραστηριότητες των διαρθρωτικών ταμείων κατά το 2004.

Οι πληροφορίες που αναφέρονται σ' αυτή την έκθεση παρουσιάζονται λεπτομερέστερα στο έγγραφο εργασίας της Επιτροπής.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το έτος 2004 σημειώθηκαν τρία σημαντικά γεγονότα στη πορεία της σημερινής γενιάς ευρωπαϊκών προγραμμάτων: η κατανομή του αποθεματικού απόδοσης, η ενδιάμεση αξιολόγηση των προγραμμάτων της ΕΕ-15, η διεύρυνση της Ένωσης, που οδήγησε στη δημιουργία 43 συμπληρωματικών προγραμμάτων κυρίως στην κατηγορία των λιγότερο αναπτυγμένων περιφερειών. Τέλος, χορηγήθηκε κοινοτική βοήθεια συνολικού ύψους 24 δις ευρώ (σε τρέχουσες τιμές) για την περίοδο 2004-2006.

Επίσης, ανεξάρτητα από το πλαίσιο των τρεχόντων προγραμμάτων, άρχισαν διαπραγματεύσεις σχετικά με το νέο κανονιστικό πλαίσιο για την πολιτική συνοχής κατά την περίοδο 2007-2013. Οι προτάσεις της Επιτροπής στο Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο αποσκοπούν στην επιβεβαίωση του ρόλου της πολιτικής συνοχής ως κύριου κοινοτικού δημοσιονομικού μέσου για την υλοποίηση της στρατηγικής της Λισσαβόνας για την ανταγωνιστικότητα για την οποία, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις, οι δημοσιονομικές ανάγκες ανέρχονται σε 336,1 δις ευρώ για περίοδο 7 ετών για τους τρεις στόχους προτεραιότητας: *σύγκλιση*, στις λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες· *ανταγωνιστικότητα και απασχόληση*, στις άλλες περιφέρειες· *ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία*, σε διασυνοριακό επίπεδο.

2. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΟ 2004

2.1. Εκτέλεση του προϋπολογισμού

2.1.1. Αναλήψεις υποχρεώσεων

Το 2004, οι διαθέσιμες πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων για τα διαρθρωτικά ταμεία ανήλθαν συνολικά σε 35.353 εκατ. ευρώ, δηλαδή σε 32% του προϋπολογισμού της ΕΕ. Οι πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων για τα δέκα νέα κράτη μέλη ανήλθαν σε 3.812 εκατ. ευρώ. Οι πραγματικές αναλήψεις υποχρεώσεων ανήλθαν συνολικά σε 35.212 εκατ. ευρώ, ουσιαστικά στο 100% των διαθέσιμων πιστώσεων (εκφράζοντας το βασικά αυτόματο σύστημα αναλήψεων υποχρεώσεων). Όλες οι πιστώσεις που προβλέπονταν στη συμφωνία της Κοπεγχάγης για τα προγράμματα της ΕΕ-10 έχουν αναληφθεί.

2.1.2. Πληρωμές

Οι πληρωμές για αναλήψεις υποχρεώσεων του 2004 ήταν υψηλότερες από ποτέ για τα διαρθρωτικά ταμεία, δηλαδή 31.516 εκατ. ευρώ ή 99% των διαθέσιμων πιστώσεων πληρωμών. Πρόκειται για σημαντική επιτάχυνση της υλοποίησης της παρούσας γενιάς προγραμμάτων κατά το πέμπτο έτος της περιόδου προγραμματισμού.

Αυτό δείχνει πιο ενεργό διαχείριση εκ μέρους των αρχών σε κοινοτικό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, χάρη στην οποία συνεχίζεται κανονικά η εφαρμογή των προγραμμάτων με επιτυχή εκτέλεση κατά την 7ετή περίοδο 2000-2006.

Όσον αφορά το στόχο 2, έχει χρησιμοποιηθεί το 100% των διαθέσιμων πιστώσεων πληρωμών. Όσον αφορά τους στόχους 1 και 3, καθώς και τις κοινοτικές πρωτοβουλίες, τα ποσά έφθασαν επίσης σχεδόν το 100%. Για το ΧΜΠΑ (ανεξάρτητα από τα προγράμματα του στόχου 1), το ποσοστό ανήλθε σε 83%, που αποτελεί βελτίωση σε σχέση με την επίδοση των προηγούμενων ετών. Εξάλλου, το ποσοστό για τα καινοτόμα μέτρα και την τεχνική βοήθεια μειώθηκε από 90% το 2003 σε 78% το 2004. Για κάθε ταμείο ξεχωριστά, τα επίπεδα πληρωμών ήταν πολύ υψηλά (μεταξύ 98% και 100% των διαθέσιμων πιστώσεων, όσον αφορά το ΕΤΠΑ, το ΕΓΤΠΕ - Τμήμα Προσανατολισμού και το ΕΚΤ). Για το ΧΜΠΑ το ποσοστό ήταν 81% το 2004, δηλαδή μειώθηκε σε σχέση με το 86% το 2003.

Στα δέκα νέα κράτη μέλη, οι πληρωμές το 2004 συνίσταντο, όπως προβλεπόταν, σε προκαταβολές για τη σύσταση των κεφαλαίων ανανέωσης που συμβάλλουν στην υλοποίηση των προγραμμάτων¹. Πρόκειται για ποσό 1.550 εκατ. ευρώ. Το συνολικό ποσό των ενδιάμεσων πληρωμών (όσον αφορά μόνο τα προγράμματα του στόχου 1) ανέρχεται σε 23,7 εκατ. ευρώ.

2.1.3. Εκτέλεση από τα κράτη μέλη (ΕΕ 15)

Το 2004, η επιτάχυνση της εκτέλεσης επέτρεψε σε επτά από τα δεκαπέντε κράτη μέλη να μειώσουν σε απόλυτους όρους τις αναλήψεις υποχρεώσεων τους που απομένουν προς εκκαθάριση. Ως προς αυτό, οι απόλυτες μειώσεις ήταν υψηλότερες στην Ισπανία (500 εκατ. ευρώ) και την Ιρλανδία (361 εκατ. ευρώ). Μειώσεις σημειώθηκαν επίσης στις συσσωρευμένες αναλήψεις υποχρεώσεων στη Δανία, τη Φιλανδία, το Λουξεμβούργο, την Πορτογαλία και τη Σουηδία. Πέντε κράτη μέλη αντιπροσώπευαν περίπου τα τρία τέταρτα του συνόλου των πληρωμών, κατά σειρά η Ισπανία, η Γερμανία, η Ιταλία, η Πορτογαλία και η Ελλάδα. Μεταξύ των δεκαπέντε, πρόκειται για τους μεγαλύτερους δικαιούχους της πολιτικής συνοχής της ΕΕ.

---

¹ Οι προκαταβολές για τα προγράμματα των διαρθρωτικών ταμείων της ΕΕ-10 ανέρχονται σε 16% του συνολικού ποσού των αναλήψεων υποχρεώσεων, δηλαδή σε 16 δις ευρώ για την περίοδο 2004-2006, ή 2,56 δις ευρώ, που κατανέμονται μεταξύ του 2004 (10%) και του 2005 (6%).

2.1.4. Κανόνας “N+2”²

Οι αποδεσμεύσεις πόρων ελλείπει έγκυρης αίτησης πληρωμής εντός των προθεσμιών που καθορίζονται από τον κανόνα n+2 στο τέλος του 2004 ήταν λιγότερες σε σχέση με τους συνολικούς πόρους που χρησιμοποιήθηκαν. Για το ΕΤΠΑ, το ποσό ανήλθε περίπου σε 56,1 εκατ. ευρώ για 26 προγράμματα. Το μεγαλύτερο μέρος αφορούσε τα προγράμματα INTERREG τα οποία είναι πιο δύσκολο να εκτελεστούν διότι προβλέπουν συμφωνίες διασυνοριακής διαχείρισης. Το ποσό αντιπροσώπευε μόνο το 0,3% της ετήσιας ανάληψης υποχρεώσεων του ΕΤΠΑ. Τα ποσά θα είναι οριστικά όταν ληφθεί η συμφωνία του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους.

Οι εκτιμήσεις για τα άλλα διαρθρωτικά ταμεία ανέφεραν κάπως υψηλότερα ποσοστά αποδέσμευσης: για το ΕΚΤ το ποσό ανερχόταν σε 123,5 εκατ. ευρώ, δηλαδή 1,3% της ετήσιας ανάληψης υποχρεώσεων, για το ΕΓΤΠΕ 44,4 εκατ. ευρώ, δηλαδή 1,5% της ετήσιας ανάληψης υποχρεώσεων, και για το ΧΜΠΑ 70,2 εκατ. ευρώ, δηλαδή 12,5% της ετήσιας ανάληψης υποχρεώσεων.

Για τα 4 Ταμεία μαζί, το γενικό αποτέλεσμα θα έπρεπε να ισοδυναμεί με αποδέσμευση μικρότερη από το 1% (περίπου 0,96%) του συνόλου των ετήσιων αναλήψεων υποχρεώσεων του 2002· αυτό σημαίνει ότι ο κανόνας n+2 διαδραματίζει το ρόλο για τον οποίο προοριζόταν ενθαρρύνοντας ένα πιο ενιαίο τρόπο δημοσιονομικής εκτέλεσης των προγραμμάτων ανά έτος.

2.2. Εφαρμογή των προγραμμάτων

2.2.1. Στόχοι 1 και 2

2.2.1.1. ΕΕ 15

Το 2004, σημαντικό γεγονός αποτέλεσε η χορήγηση του αποθεματικού επίδοσης μετά την ενδιάμεση επανεξέταση. Αυτή η καινοτομία των προγραμμάτων 2000-2006 επέτρεψε επίσης στα κράτη μέλη να προσαρμόσουν τα προγράμματα στις αλλαγές της γενικής κοινωνικοοικονομικής κατάστασης ή στις μεταβαλλόμενες συνθήκες των αγορών εργασίας και να εκμεταλλευθούν τα αποτελέσματα των ενδιάμεσων αξιολογήσεων. Γενικά, τους δόθηκε η δυνατότητα να συνεισφέρουν καλύτερα στις προτεραιότητες της αναθεωρημένης ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση (ΕΣΑ) και να επιτύχουν τους στόχους της Λισσαβόνας. Η ενδιάμεση επανεξέταση επέτρεψε επίσης στα κράτη μέλη να επιφέρουν αλλαγές στη διάρθρωση των προγραμμάτων, π.χ. να απλοποιήσουν την εφαρμογή τους.

---

² Το άρθρο 31 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο του κανονισμού αριθ. 1260/1999 παρέχει τον ορισμό του κανόνα “N+2”: Η Επιτροπή αποδεσμεύει αυτόματα κάθε τμήμα ανάληψης υποχρέωσης που δεν έχει ρυθμιστεί με προκαταβολή ή για το οποίο δεν έχει λάβει αποδεκτή αίτηση πληρωμής, όπως ορίζεται στο άρθρο 32 παράγραφος 3, έως το τέλος του δεύτερου έτους που ακολουθεί το έτος ανάληψης της υποχρέωσης ή, ενδεχομένως και για τα σχετικά ποσά, μετά την ημερομηνία μεταγενέστερης απόφασης της Επιτροπής απαραίτητης για να επιτραπεί ένα μέτρο ή μία ενέργεια, ή στο τέλος της προθεσμίας διαβίβασης της τελικής έκθεσης που αναφέρεται στο άρθρο 37 παράγραφος 1· η συνεισφορά των ταμείων σ’ αυτή την παρέμβαση μειώνεται κατά το ύψος αυτού του ποσού.

2.2.1.2. Νέα κράτη μέλη

Η εμπειρία του πρώτου έτους εφαρμογής των προγραμμάτων στην ΕΕ-10, η οποία άρχισε τον Μάιο, δείχνει ότι η επιλογή των έργων έχει ήδη αρχίσει στις περισσότερες περιπτώσεις. Ευτυχώς, για ορισμένα μέτρα ο αριθμός αιτήσεων επιδότησης έργων υπερέβαινε τους διαθέσιμους στα προγράμματα δημοσιονομικούς πόρους. Ωστόσο, υπάρχουν ακόμη ορισμένα προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπισθούν, για παράδειγμα, πρέπει να βελτιωθεί η ποιότητα των σχεδίων, να διασφαλισθεί ισορροπημένη γεωγραφική κάλυψη και να διορθωθούν οι αδυναμίες στη διαχείριση.

2.2.2. Στόχος 3

Από τις εκθέσεις ενδιάμεσης αξιολόγησης προκύπτει σαφώς ότι η στρατηγική που είχε εγκριθεί αρχικά για τις παρεμβάσεις του ΕΚΤ εξακολουθεί να ισχύει στις περισσότερες περιπτώσεις και να συμβάλλει στην εφαρμογή της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση. Οι συστάσεις αφορούσαν κυρίως τη βελτίωση των προγραμμάτων. Πολλές από τις τροποποιήσεις που επήλθαν αποσκοπούσαν στην απλούστευση των προγραμμάτων, την αύξηση της ευελιξίας, ώστε να ανταποκριθούν στις κοινωνικοοικονομικές προκλήσεις ή στη μείωση των χορηγήσεων σε μέτρα στα οποία οι ανάγκες φαίνεται ότι είναι λιγότερες απ'ό,τι προβλεπόταν, όπως προκύπτει από την υποκατανάλωση.

2.2.3. Ο τομέας της αλιείας εκτός του στόχου 1

Με την ενδιάμεση επανεξέταση δόθηκε η δυνατότητα να προσαρμοστούν τα προγράμματα στις ανάγκες της μεταρρύθμισης της κοινής αλιευτικής πολιτικής, ιδίως όσον αφορά τη διακοπή της βοήθειας για την ανανέωση των αλιευτικών σκαφών και τη μόνιμη μεταφορά κοινοτικών πλοίων προς τρίτες χώρες, η οποία δεν χορηγείται πλέον από το 2005, την αναπροσαρμογή των όρων των ενισχύσεων των κρατών μελών στους αλιείς και στους πλοιοκτήτες, οι οποίοι οφείλουν να διακόψουν προσωρινά την αλιευτική τους δραστηριότητα, και την αναπροσαρμογή της ενίσχυσης για τον επαγγελματικό αναπροσανατολισμό των αλιέων που διευρύνεται για να περιλάβει τη διαφοροποίηση προς άλλες δραστηριότητες, ενώ παράλληλα συνεχίζουν την αλιεία με καθεστώς μερικής απασχόλησης.

2.2.4. Κοινοτικές πρωτοβουλίες

2.2.4.1. Interreg

Με την προσχώρηση των δέκα νέων κρατών μελών, άρχισαν 11 νέα διασυνοριακά προγράμματα και επήλθαν τροποποιήσεις σε 17 προγράμματα, ώστε να μετέχουν και τα νέα κράτη μέλη. Η πρόσθετη χρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ για το INTERREG για τα νέα κράτη μέλη ανέρχεται συνολικά σε 479 εκατ. ευρώ για την περίοδο 2004-2006. Με τα ποσά που προκύπτουν από την τιμαριθμική αναπροσαρμογή για την περίοδο 2004-2006, ο προϋπολογισμός του ΕΤΠΑ για το INTERREG III έφθασε τα 5,8 δις ευρώ. Πολλά προγράμματα τροποποιήθηκαν το 2004 λόγω της διαδικασίας ενδιάμεσης επανεξέτασης.

2.2.4.2. Leader+

Οι πληρωμές του ΕΓΤΠΕ - Τμήμα Προσανατολισμού το 2004 για τα 73 προγράμματα Leader+ ανήλθαν σε 238 εκατ. ευρώ. Από την αρχή της περιόδου προγραμματισμού εγκρίθηκαν από τις ομάδες τοπικής δράσης περισσότερα από 20.000 έργα, κυρίως στους τομείς του τουρισμού, της στήριξης των ΜΜΕ, της ανακαίνισης και ανάπτυξης χωριών και αγροτικής κληρονομιάς, και των βασικών υπηρεσιών προς τον αγροτικό πληθυσμό και την αγροτική οικονομία. Για τα νέα κράτη μέλη, υπάρχει η δυνατότητα να εφαρμόσουν ένα μέτρο τύπου Leader+ στο πλαίσιο των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης.

2.2.4.3. URBAN

Το μεγαλύτερο μέρος του 2004 αφιερώθηκε στην έναρξη των εργασιών για τα θεματικά δίκτυα (πρόγραμμα URBACT). Εγκρίθηκαν δεκαπέντε θεματικά δίκτυα, που αφορούν διάφορα θέματα. Η συμμετοχή είναι μεγάλη: 150 πόλεις συμμετέχουν ως εταίροι, μεταξύ των οποίων οι 36 ευρίσκονται στα νέα κράτη μέλη. Έχουν δημοσιευθεί τα νέα αποτελέσματα για τον αστικό έλεγχο³.

2.2.4.4. EQUAL

Το 2004, περατώθηκε η πρώτη φάση εφαρμογής των εταιρικών σχέσεων για την ανάπτυξη και άρχισε η δεύτερη φάση. Καθορίστηκε νέος προσανατολισμός που προβλέπει δραστηριότητες στήριξης για την ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας και της αποτελεσματικότητας των εθνικών ομάδων διαχείρισης του EQUAL. Σε ηλεκτρονική μορφή είναι διαθέσιμες διάφορες δημοσιεύσεις EQUAL⁴.

Το 2004, εγκρίθηκαν 27 νέες αποφάσεις για να ληφθούν υπόψη οι τροποποιήσεις που προέκυψαν από την ενδιάμεση επανεξέταση και από την αναπροσαρμογή ή για να καταρτισθούν νέα προγράμματα κοινοτικής πρωτοβουλίας για τα νέα κράτη μέλη.

2.2.5. Καινοτόμοι ενέργειες

2.2.5.1. ΕΤΠΑ

Εγκρίθηκαν 139 προγράμματα των οποίων το συνολικό ποσό ανέρχεται σε 660 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων 344 εκατ. ευρώ αναλογούν στο ΕΤΠΑ. Σημαντικό γεγονός αποτέλεσε το 2004 η τελετή απονομής των βραβείων στους νικητές του διαγωνισμού Ευρωπαϊκών Βραβείων Περιφερειακής Καινοτομίας⁵. Το 2004 καταρτίστηκαν αναλυτικοί κατάλογοι σημείων προς έλεγχο και υποδείγματα για την τροποποίηση και το ενδεχόμενο κλείσιμο των προγραμμάτων στο πλαίσιο της διαδικασίας για τη διασφάλιση χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και τον προσδιορισμό των καλύτερων δυνατών πρακτικών.

---

³ (<http://www.urbandaudit.org>)

⁴ www.europa.eu.int/equal

⁵ http://europa.eu.int/comm/regional_policy/innovation/concours_en.htm

2.2.5.2. EKT

Στον τομέα του κοινωνικού διαλόγου ολοκληρώθηκαν 35 έργα. Στο πλαίσιο του πρώτου γύρου πρόσκλησης υποβολής προτάσεων για “Καινοτόμα μέτρα για τη διαχείριση της αλλαγής” επελέγησαν 33 έργα. Για να συμβάλει στην αξιοποίηση των αποτελεσμάτων, η Επιτροπή δημοσίευσε πρόσκληση υποβολής προτάσεων για τη “μεταφορά και διάδοση καινοτομιών από σχέδια του άρθρου 6 του EKT”.

2.2.5.3. ΧΜΠΑ

Το 2004 αφορούσε κυρίως την εφαρμογή των σχεδίων που είχαν επιλεγεί τα προηγούμενα έτη. Τρία δε σχέδια ολοκληρώθηκαν και άρχισε εκ των υστέρων αξιολόγηση των αποτελεσμάτων σχεδίων που επελέγησαν στο πλαίσιο του μέτρου “Καινοτόμοι ενέργειες”.

3. ΣΥΝΟΧΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ

3.1. Συνοχή με άλλες κοινοτικές πολιτικές

3.1.1. Ανταγωνισμός

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 προβλέπει ότι η βοήθεια που εγκρίνεται από την Επιτροπή πρέπει να περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία που απαιτούνται για την εκ των προτέρων εκτίμηση της συμβατότητας των κρατικών ενισχύσεων με την κοινή αγορά. Συνεπώς, το 2004 η Επιτροπή πρόσεξε ιδιαίτερα να διασφαλίσει τη συμμόρφωση με τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, πρώτον, στα προγράμματα για τα νέα κράτη μέλη για την περίοδο 2004-2006 και, δεύτερον, στα προγράμματα για τα δεκαπέντε κράτη μέλη, περιλαμβανομένης της αξιολόγησης των πτυχών που συνδέονται με την πολιτική ανταγωνισμού ορισμένων μεγάλων έργων όπως ορίζεται στα άρθρα 25 και 26 του κανονισμού 1260/1999.

3.1.2. Περιβάλλον

Για τα δέκα νέα κράτη μέλη, εκτιμάται ότι δαπανώνται, για την περίοδο 2004-2006, για περιβαλλοντικές προτεραιότητες 720 εκατ. ευρώ περίπου, τα οποία αντιπροσωπεύουν το 4,8% των 15 δις ευρώ που χορηγούν τα διαρθρωτικά ταμεία για τα νέα κράτη μέλη, σε σύγκριση με το 13% των 196 δις ευρώ στην ΕΕ-15 για την περίοδο 2000-2006. Σε όλα τα νέα κράτη μέλη τα σχέδια διαχείρισης των υδάτων και των αποβλήτων αποτελούν σημαντικές προτεραιότητες.

Ιδιαίτερη πρόκληση για τα νέα κράτη μέλη αποτελεί η εφαρμογή της οδηγίας για την εκτίμηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον και των οδηγιών για τα πτηνά και για τα ενδιαιτήματα (για το δίκτυο Natura 2000).

3.1.3. Εσωτερική αγορά

Η διαχείριση των διαρθρωτικών ταμείων αποκεντρώθηκε περισσότερο, οπότε αυξήθηκε η ευθύνη των κρατών μελών για την ανάθεση των συμβάσεων που χρηματοδοτούνται από τα κοινοτικά ταμεία. Για να διασφαλιστεί ότι οι διαδικασίες αυτές είναι σύμφωνες με τους κοινοτικούς κανόνες, η Επιτροπή ενθάρρυνε τις εθνικές αρχές να θεσπίζουν διάφορα προληπτικά μέτρα, όπως η επαρκής κατάρτιση

του προσωπικού που ασχολείται με την ανάθεση των συμβάσεων, και εξέδωσε κατευθυντήριες γραμμές διαδικασιών.

3.1.4. *Μεταφορές*

Οι αναθεωρημένοι κοινοτικοί προσανατολισμοί για την ανάπτυξη του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών εγκρίθηκαν στις 29 Απριλίου 2004⁶. Οι προσανατολισμοί αυτοί περιλαμβάνουν 30 έργα προτεραιότητας ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος σε όλη την ΕΕ-25 των οποίων το κόστος ανέρχεται σε 225 περίπου δις ευρώ. Δεδομένου ότι αποτελούν έργα ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος, συμβάλλουν στην επικέντρωση της χρηματοδότησης των διαρθρωτικών ταμείων σ' αυτό τον τομέα, ιδίως στις περιφέρειες που καλύπτει ο στόχος 1.

3.2. **Συντονισμός των μέσων**

3.2.1. *Τα διαρθρωτικά ταμεία και το Ταμείο Συνοχής*

Επί του παρόντος 13 κράτη μέλη μπορούν να τύχουν στήριξης του Ταμείου Συνοχής (τα δέκα νέα κράτη μέλη, η Πορτογαλία, η Ισπανία και η Ελλάδα). Η Ιρλανδία δεν είναι πλέον επιλέξιμη για στήριξη εφόσον κατά την επανεξέταση του 2003 διαπιστώθηκε ότι το κατά κεφαλήν ΑΕΠ έχει υπερβεί το καθορισμένο όριο.

Το κύριο μέσο συντονισμού μεταξύ των παρεμβάσεων του Ταμείου Συνοχής και των διαρθρωτικών ταμείων αποτελεί το στρατηγικό πλαίσιο αναφοράς (ΣΠΑ). Τα δέκα νέα κράτη μέλη υπέβαλαν το ΣΠΑ τους κατά το πρώτο εξάμηνο του 2004.

3.2.2. *Διαρθρωτικά ταμεία και Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων/Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων*

Το 2004, η συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής και της ΕΤΕπ ενισχύθηκε ακόμη περισσότερο όσον αφορά το διάλογο και την προετοιμασία για μεγαλύτερη συνεργασία κατά την προσεχή περίοδο προγραμματισμού 2007-2013. Η Τράπεζα βοήθησε την Επιτροπή στην εκτίμηση 15 μεγάλων έργων ΕΤΠΑ και 25 έργων του Ταμείου Συνοχής. Στο τέλος του 2004, άρχισαν τεχνικές διαπραγματεύσεις μεταξύ της Επιτροπής και της ΕΤΕπ σχετικά με τον τρόπο ενίσχυσης της συνεργασίας, ώστε να παρέχεται στα κράτη μέλη μεγαλύτερη βοήθεια για την κατάρτιση σχεδίων ποιότητας με σκοπό την επιτάχυνση της εκτέλεσης. Οι διαπραγματεύσεις προβλέπεται να ολοκληρωθούν το 2005.

Το 2004, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων δάνεισε συνολικά 43,2 δις. ευρώ (το 2003, 42,3 δις) για έργα που ενισχύουν τους πολιτικούς στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η χρηματοδότηση στα κράτη μέλη της ΕΕ-25 ανήλθε συνολικά σε 39,7 δις ευρώ.

Το 2004, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων αγόρασε μετοχές αξίας 358 εκατ. ευρώ σε επιχειρηματικά κεφάλαια, αυξάνοντας το συνολικό χαρτοφυλάκιό του σε 2,8 δις ευρώ, και χορήγησε συνολικά 1,4 δις ευρώ σε εγγυήσεις για χαρτοφυλάκια ΜΜΕ των ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών.

---

⁶ Απόφαση αριθ. 884/2004/ΕΚ για την τροποποίηση της απόφασης αριθ. 1692/96/ΕΚ.

Η συνολική δανειοδότηση 28,5 δις ευρώ για την περιφερειακή ανάπτυξη αντιπροσωπεύει το 72% περίπου των συλλογικών δανείων της ΕΤΕπ μέσα στην ΕΕ-25.

4. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ

4.1. Ενδιάμεση αξιολόγηση

Οι ενδιάμεσες αξιολογήσεις βασίζονταν σε διάφορες μεθοδολογίες, μεταξύ των οποίων η έρευνα γραφείου, η κύρια έρευνα και, για τα μεγαλύτερα προγράμματα, ορισμένα μακροοικονομικά πρότυπα. Διαπιστώθηκαν σημαντικές βελτιώσεις όσον αφορά την ποιότητα και την ακρίβεια των αξιολογήσεων. Τα αποτελέσματα χρησιμοποιήθηκαν για τη βελτίωση της εφαρμογής των διαρθρωτικών ταμείων, και ιδίως για να αναπτυχθούν περαιτέρω δείκτες, να μπορέσουν να εφαρμοστούν οριζόντιες προτεραιότητες και να βελτιωθούν τα κριτήρια επιλογής των έργων.

4.2. Αποθεματικό απόδοσης

Το αποθεματικό απόδοσης αποτελεί καινοτομία για την περίοδο 2000-2006. Συνολικά, χορηγήθηκαν πάνω από 8 δις ευρώ στα προγράμματα των διαρθρωτικών ταμείων (εξαιρέθηκαν οι κοινοτικές πρωτοβουλίες)⁷. Η επίδοση κάθε προγράμματος, προτεραιότητας ή μέτρου αξιολογήθηκε με βάση οικονομικούς δείκτες, δείκτες αποτελεσματικότητας και δείκτες διαχείρισης. Γενικά, τα περισσότερα προγράμματα και οι περισσότερες προτεραιότητες σημείωσαν αρκετά καλές επιδόσεις για να τύχουν χορήγησης από το αποθεματικό, αν και τα σχετικά ποσά διέφεραν σημαντικά ανάλογα με τα αποτελέσματα της επανεξέτασης.

Κύριος στόχος της διαδικασίας ήταν να δημιουργήσει κίνητρο για την ανάπτυξη ικανοτήτων όσον αφορά τις ορθές πρακτικές διαχείρισης. Διαπιστώθηκαν ορισμένες διαφορές μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της επίδοσης και για να εκφράζουν οι χορηγήσεις τις διαφορετικές περιστάσεις.

4.3. Άλλες αξιολογήσεις

Κατά τη διάρκεια του 2004, η Επιτροπή πραγματοποίησε ή ολοκλήρωσε μία σειρά εκ των υστέρων αξιολογήσεων, καθώς και μία στρατηγική αξιολόγηση σχετικά με τη συνεισφορά των διαρθρωτικών ταμείων στη στρατηγική της Λισσαβόνας.

5. ΕΛΕΓΧΟΙ

5.1. ΕΤΠΑ

Ολοκληρώθηκαν οι έλεγχοι κλεισίματος για την περίοδο 1994-1999 επί 56 προγραμμάτων που κάλυπταν όλα τα κράτη μέλη. Σε περιορισμένο αριθμό

---

⁷ Βλέπε παράρτημα - Μέρος 5: Performance Reserve: Range of Percentage Allocations, Objective 1 and Objective 2.

περιπτώσεων, τα αποτελέσματα του ελέγχου είχαν ως αποτέλεσμα την αναστολή της διαδικασίας κλεισίματος.

Αρχισε μία νέα έρευνα ελέγχου για την περίοδο 2000-2006, για να εξακριβωθεί εάν τα συστήματα λειτουργούν πράγματι στην πράξη. Το 2004 πραγματοποιήθηκαν οκτώ έλεγχοι σε διάφορα κράτη μέλη.

Κατά το πρώτο μέρος του έτους διοργανώθηκαν συναντήσεις συντονισμού με τα κράτη μέλη της ΕΕ-15, για να συζητηθούν με τους εθνικούς φορείς ελέγχου θέματα ελέγχου σχετικά με όλα τα Ταμεία.

Όσον αφορά τα νέα κράτη μέλη, η εργασία του ελέγχου αφορούσε την αξιολόγηση των περιγραφών των συστημάτων που υποβλήθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού 438/2001.

5.2. ΕΚΤ

Το 2004, η εκτίμηση των κινδύνων επικεντρώθηκε κυρίως στα προγράμματα που είχαν τον μεγαλύτερο οικονομικό αντίκτυπο. Στα κράτη μέλη της ΕΕ-15 πραγματοποιήθηκαν 42 έλεγχοι συστημάτων και 17 συνεδριάσεις συντονισμού με τις εθνικές αρχές ελέγχου που αναφέρονται στα άρθρα 10 και 15.

Οι περιγραφές των συστημάτων επανεξετάστηκαν με βάση τις εκθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 5· επίσης πραγματοποιήθηκαν πέντε επιτόπιες αποστολές ενημέρωσης στα νέα κράτη μέλη. Κατά τη διάρκεια του έτους πραγματοποιήθηκαν τρεις έλεγχοι κλεισίματος των προγραμμάτων 1994-1999.

5.3. ΕΓΤΠΕ

Το 2004, πραγματοποιήθηκαν πέντε αποστολές στα κράτη μέλη με σκοπό τη διεξαγωγή ελέγχων κλεισίματος των προγραμμάτων 1994-1999, που κάλυψαν τα μεγαλύτερα εθνικά προγράμματα για μέτρα του στόχου 5α.

Πραγματοποιήθηκαν δε 17 αποστολές ελέγχου στα κράτη μέλη σχετικά με ορισμένες καταστάσεις που θεωρήθηκαν μη ικανοποιητικές (οι οποίες αντιπροσώπευαν το 2-3% των πληρωμών του ΕΓΤΠΕ το 2004), μετά τις οποίες θα γίνουν οι κατάλληλες διορθώσεις.

5.4. ΧΜΠΑ

Το 2004, πραγματοποιήθηκαν συνολικά 8 επιτόπιοι έλεγχοι. Πέντε επιτόπιοι έλεγχοι αφορούσαν την εξακρίβωση των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου των προγραμμάτων 2000-2006 (407 εκατ. ευρώ) σε τέσσερα κράτη μέλη. Ένας έλεγχος ΧΜΠΑ αφορούσε τα προγράμματα κλεισίματος του 1994-1999 (1,1 εκατ. ευρώ). Ελέγχθηκαν δύο έργα καινοτόμων ενεργειών για τα οποία η βοήθεια ΧΜΠΑ ήταν 236.000 ευρώ. Συνολικά ελέγχθηκαν δεκαεννέα διαρθρωτικά έργα (5,35 εκατ. ευρώ), η δε βοήθεια ΧΜΠΑ ανήλθε σε 1,8 εκατ. ευρώ.

5.5. OLAF

Κατά το 2004, η OLAF πραγματοποίησε 29 επιχειρησιακές αποστολές στα κράτη μέλη. Οι 22 από τις αποστολές αυτές αφορούσαν τους ελέγχους και τις επιτόπιες

επαληθεύσεις που διεξήγαγε η Επιτροπή για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΚ από τις απάτες ή άλλες παρατυπίες. Οι επτά υπόλοιπες αποστολές πραγματοποιήθηκαν για να βοηθήσουν είτε τις εθνικές διοικήσεις είτε τις δικαστικές αρχές.

Έξι αποστολές αφορούσαν το ΕΚΤ, τρεις αποστολές το ΕΤΠΑ, δύο αποστολές το ΧΜΠΑ και μία αποστολή αφορούσε το ΕΓΤΠΕ - Τμήμα Προσανατολισμού.

Το 2004, τα κράτη μέλη κοινοποίησαν στην Επιτροπή, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1681/94, 3037 υποθέσεις παρατυπιών⁸ όσον αφορά 431 εκατ. ευρώ, οι οποίες αφορούσαν πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν κατά τις περιόδους 1994-1999 και 2000-2006. Τόσο τα ποσά όσο και ο αριθμός υποθέσεων αυξήθηκαν σε σύγκριση με το έτος 2003. Αυτό είναι πιθανό να επηρεάσει την αποπεράτωση της διαδικασίας για το κλείσιμο των προγραμμάτων που αφορούν την περίοδο 1994-1999. Συγχρόνως είναι θετικό το ότι τα κράτη μέλη προφανώς γνωρίζουν καλύτερα τις υποχρεώσεις τους σ' αυτό τον τομέα, οπότε παράλληλα με την αύξηση των περιπτώσεων παρατυπιών βελτιώνεται και ο εντοπισμός και η αναφορά των παρατυπιών.

6. ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΠΟΥ ΕΠΙΚΟΥΡΟΥΝ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

6.1. Επιτροπή για την ανάπτυξη και τη μετατροπή των περιφερειών (ΕΑΜΠ)

Η ΕΑΜΠ ως επιτροπή διαχείρισης διατύπωσε ευνοϊκές γνώμες σχετικά με την τροποποίηση των κατευθυντήριων γραμμών για το INTERREG III και το INTERREG IIIC και για τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 448/2004 της Επιτροπής όσον αφορά την επιλεξιμότητα των δαπανών σχετικά με τις ενέργειες που συγχρηματοδοτούνται από τα διαρθρωτικά ταμεία. Ως συμβουλευτική επιτροπή, η ΕΑΜΠ εξέτασε τα μέτρα τεχνικής βοήθειας που προβλέπονται για το 2005, την έγκριση των καταλόγων των περιοχών που είναι επιλέξιμες για το στόχο 2 στα δέκα νέα κράτη μέλη, καθώς και την έγκριση των εγγράφων προγραμματισμού για τα δέκα νέα κράτη μέλη.

6.2. Επιτροπή ΕΚΤ

Η ανωτέρω επιτροπή διατύπωσε 3 γνώμες: σχετικά με την έγκριση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 448/2004 της Επιτροπής, τα έγγραφα προγραμματισμού των νέων κρατών μελών και το μελλοντικό κανονιστικό πλαίσιο για τα διαρθρωτικά ταμεία.

6.3. Επιτροπή γεωργικών διαρθρώσεων και αγροτικής ανάπτυξης (ΕΓΔΑΑ)

Η Επιτροπή ΕΓΔΑΑ συνήλθε 11 φορές το 2004 και διατύπωσε ευνοϊκές γνώμες σχετικά με 52 τροποποιήσεις των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης βάσει του άρθρου 44 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1257/1999 του Συμβουλίου και 5 τροποποιήσεις των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης βάσει του άρθρου 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1268/1999 του Συμβουλίου.

---

⁷ Βλέπε επίσης Ετήσια Έκθεση 2004 για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας – η καταπολέμηση της απάτης, http://europa.eu.int/comm/anti_fraud/reports/index_en.html.

6.4. Επιτροπή διαρθρώσεων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας (ΕΔΑΥ)

Η γνώμη της ανωτέρω επιτροπής ζητήθηκε σχετικά με τα επόμενα θέματα: το σχέδιο κανονισμού αριθ. 448/2004, τα έγγραφα προγραμματισμού ΧΜΠΑ των 10 νέων κρατών μελών, τα σχέδια καινοτόμων ενεργειών, τη διάσκεψη σχετικά με το μέλλον του ΧΜΠΑ, την ερμηνεία του άρθρου 16 του κανονισμού 2797/99 και τον εσωτερικό κανονισμό αυτής της επιτροπής.